

“Geef marktpartijen de ruimte om te innoveren”

Groningen vervangt 100.000 vierkante meter gele klinkers in de binnenstad. De stroefheid van de steentjes liet te wensen over. De vervanging door (opnieuw) gele, maar wel stroeve straatklinkers wordt emissieloos uitgevoerd. Dat gebeurt door Avitec uit Nieuw-Buinen. Met een jaarproductie van zo’n 15.000 vierkante meter heeft dit bedrijf de bestratingsklus in de Groningse binnenstad in 2024 klaar. Innovatie is het sleutelwoord, zegt Gert Dussel, projectleider van Stadsingenieurs Gemeente Groningen, in gesprek met BouwCirculair: “Daag marktpartijen uit om met nieuwe ideeën te komen. Geef ze de ruimte om te innoveren.”

AUTEUR: WIJNAND BEEMSTER

Gemeente Groningen heeft als stip op de horizon: zero-emission in 2035. Voor de binnenstad moet dat al in 2025 het geval zijn. Stadslogistiek moet in snel tempo overgaan van fossiele brandstof naar emissieloos, met elektrische bakfietsen en waterstofaangedreven vracht- en veegauto's. De gemeente bouwt ook haar eigen wagenpark om naar emissieloos. Maar ook de GWW-sector doet mee aan zero-emission. Voor alle beleidssectoren heeft de gemeente in een Ambitiweb per sector aangegeven welke bijdragen geleverd moeten worden om de stad emissieloos te maken. De bijdragen vanuit de GWW-sector sluiten aan op de, ook door Groningen ondertekende GreenDeal Duurzame GWW 2.0. Met daarin veel elementen voor emissievrij werken.

BPKV-beoordelingsmethode

Dussel en zijn collega's ontwikkelden een BPKV-beoordelingsmethode (Beste Prijs-KwaliteitVerhouding, voorheen EMVI). Met die methode kunnen inschrijvingen bij aanbestedingen worden beoordeeld op basis van gemeentelijke eisen voor emissievrij werken. Dussel: “In een scoringsmatrix

Berden de Vries, projectleider Avitec (links) en Gert Dussel, projectleider van Stadsingenieurs Gemeente Groningen.

kruisen bedrijven maatregelen aan waarmee ze emissiereductie willen bewerkstelligen. Het gaat dan om inzet van bijvoorbeeld

elektrisch- of waterstofaangedreven materieel, en HVO brandstof (Hydrotreated Vegetable Oil), en Euro 6-diesel als er toch diesel gebruikt moet worden. Hoe meer emissieloze maatregelen een bedrijf aankruist des te hoger is de fictieve korting op de aanneemsom.” Dussel voegt toe: “Dit EMVI-criterium is niet eenmalig toegepast. Het wordt nu standaard in alle infra-aanbestedingen ingezet. Om een nog grotere stimulerende werking hiervan uit te laten gaan worden aannemers die zich hiermee onderscheiden vaker uitgenodigd voor onderhandse aanbestedingen.”

Avitec

Vijf GWW-aannemers schreven in. Avitec kreeg de gunning. Met een vrijwel volledig elektrisch aangedreven wagenpark en materieel scoorde het bedrijf als enige nagenoeg maximaal op CO2-reductie. En dat terwijl de aanneemsom van Avitec 10 procent hoger uitviel dan die van de nummer twee. Zo'n zeven ton investeerde het bedrijf in de aanschaf van kleine transportvoertuigen, trilplaten, shovels, lamellenknipper en personenvoertuigen. Alles elektrisch en nieuw gekocht. Zwaar transport, zoals stenen, gebeurt nog wel met dieselvrachtwagens, maar dan wel biomassadiesel conform Euro 6-norm. Avitec heeft op een gemeentelijk depot een laadstation staan waar 's nachts het materieel bij kan 'tanken'. Projectleider Berden de Vries van Avitec is zeer tevreden met het verloop tot nu toe. “Het is voor ons een leerschool. Elektrisch materieel werkt anders dan fossilaangedreven machines. De verdichting van een emissieloze trilplaat is toch anders. Dat moet je in de praktijk ervaren.” Maar ook de accuduur (5 tot 6 uur) is een punt – hoe ga je daarmee om? De Vries: “Werken met emissieloos materieel is als leren fietsen. In het begin slinger je even maar dan heb je al snel de rechte lijn te pakken. En je zult een lagere productie moeten accepteren. Het voordeel is veel minder lawaaioverlast, geen stank. Stadgers zijn dan ook heel tevreden.”

Leerschool

De Vries is blij met de ervaringen van de emissieloze bestrating in Groningen. “Het materieel werkt net even anders. Dat moet je in de vingers krijgen. Ook vooraf kun je problemen tacklen door heel zorgvuldig in het vooronderzoek je materieel te selecteren. Daar moet je echt flink wat tijd in stoppen, vooral nu het aanbod in een stroomversnelling is gekomen. Gelet op de investeringen is het van belang om de lengte van contracten in het oog te houden. Dat is natuurlijk een open deur, maar toch. Als we in Groningen een jaarcontract zouden krijgen, dan is de investering in nieuw materiaal niet verantwoord.” De stevige investeringen moeten wel terugverdiend, zegt ook Dussel. “Als opdrachtgever hou je daar rekening mee door langjarige contracten aan te bieden. Dat stimuleert aannemers om te investeren in elektrificatie.” Dussel voegt toe: “Een stok achter de deur is natuurlijk ook de druk vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Ook vanuit die hoek krijgt emissievrij werken in de GWW-sector een flinke impuls.”

Lessen

De kracht van de Groningse aanpak:

- Hou het zo eenvoudig mogelijk.
- Geef opdrachtgevers ruimte om met eigen oplossingen te komen.
- Ga flexibel om met bijvoorbeeld DuboCalc en MKI.
- Creëer bestuurlijk draagvlak.
- Focus op samenwerking. Je moet het samen doen.
- Zorg voor korte lijnen met aannemers.

Reageren? gert.dussel@groningen.nl en berden@avitect.nl